

Bonyhád és Vidéke

Társadalmi és községpolitikai ujság.

Megjelenik minden szombaton az „Országos Néplap” mellékleteként.

Előfizetési ára az „Országos Néplap”-pal és a „Tolnamegyei Hírlap”-pal együtt egész évre 8 korona.

Főszerkesztő:
BETNÁR BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bonyhád, Perczel Mór-u. 223. (Ermel ház)
Telefon szám 28.

A „Bonyhád és Vidéke” t. olvasóhoz!

Bizalommal fordulunk Bonyhád és vidékének intelligens és minden érdemes és jobbsorsra méltó ügyet felkaroló közönségéhez.

Nem kéréssel jövünk, csak támogatást kérünk. Lapunk, mely valóban minden számában céljának megfelelően a közérdeket szolgálja, s tiszta szócsöve a helyi eseményeknek, sajnos, — nem részesül abban a támogatásban és pártfogásban, mint aminőt megérdemelne s mint amiben más sokkal kisebb intelligenciájú helységek lapjai részesülnek. Nem akarjuk ezt a közönség rovására irni, csak részünkről azt óhajtjuk megjegyezni, hogy egy lapot csak akkor lehet kellőképen fenntartani, magas nivóra emelni s folyton fejleszteni, ha annak minél több pártfogója, olvasója, azaz előfizetője van.

Hogy Bonyhádnak szüksége van-e vajjon egy hetilapra, mely főképen csak a helyi érdekeket képviselje és jogos közérdekek szolgálatában álljon, azt, úgy hisszük, emlitenünk is felesleges. Megadja rá a feleletet a példa, hogy ma már minden valamire való helységnek megvan a maga ujságja.

Hisz annyi kívánság vár nálunk elintézésre és vasuti helyzetünk javítása, utcarendezés, a vízkérdés megoldása mindmind olyan dolgok, melynek megvalósulását csak úgy remélhetjük, ha saját hetilapunkban a kérdéseket állandóan és ki-

tartó lelkesedéssel napirenden tartjuk s minden erőnkkel, igyekezetünkkel azok mielőbbi létrejöttén buzgólkodunk. Ezért van szükségünk a legnagyobb arányú támogatásra s azzal a szives felhívással fordulunk városunk minden közügyért lelkesedő közönségéhez, hogy lapunkat *tömeges előfizetésekkel* pártolni kegyeskedjék.

Ha rövid időn belül sikerül Bonyhádon és a környékén 250—300 előfizetőt gyűjtenünk és megtartanunk, úgy lapunkat a rendes ujságformatumban fogjuk megjelentetni, ellátjuk a szokásos irodalmi melléklettel és a legjobb munkatársakkal vállvetve azon fáradozunk, hogy a „*Bonyhád és Vidéke*” a vidéki lapok legjobbjai közt említettessék.

Nem kérünk sokat, csak valóban csekélységet.

Egész évre 8 K, vagy félévre 4 K előfizetési díjat.

Ha pedig — amit nem hiszünk, — közönségünk nemtörődömségével kellene találkoznunk, — úgy sajnosan kellene lapunkat beszüntetni, elvégre is a „*Tolnamegyei Hírlap*” és „*Országos Néplap*” a vidéki támogatóink által már annyira megerősödtek, hogy azok létezése biztosítva van.

Bizalommal elvárjuk tehát a minket bizonyára megértő közönségünktől, hogy felszólalásunk nem lesz kiáltó szó a pusztában, hanem érces, bátor hang s mi minden erőnkkel azon leszünk, hogy lapunk olvasóközönsége ne csalódjék bennünk.

A „Bonyhád és Vidéke”
szerkesztősége.

Anyáink figyelmébe.

Egy nagyon ügyes és megszivlelendő kis ismeretítés jelent meg nemrégiben az „Élet”-ben a kassai női gazdasági tanintézetéről, mely alkalommal néhány gondolatot szeretnék azon anyák figyelmébe ajánlani, kik leányaik jövőjét s azoknak egészséges alapra fektetett nevelését még szívéükön hordják.

Olyan korban élünk, amikor az evolúció hangzatos doctrinái között meg-meg tántorodunk küzdelmeinkben, munkánkban, meggyőződésünkben, a tapasztalatunkban s elszédülve a nagy zajban, önkénytelenül rohanunk a veszélybe.

A mi tiszteletben és becsületben megöszült anyókáink másképp lettek még nevelve, másként, más szférában éltek, más vágyaik, szórakozásaik, igényeik voltak, mint a „mai lányok”-nak, a „modern” lányoknak!

Abban az időben még nem volt oly nagy szegény a szegénység, nem nézték le őket, ha megfogták a dolog végét, nem zárták ki a társas életről azért, mert a gazdaságban foglalatostak, nem nézték nyársolgárnak és butának azért, mert a majorsággal szívesen foglalkozott. Oh nem! Sőt, annál inkább becsülték, annál inkább tisztelték s szerették őket, mert maguk is vallották, hogy a becsületes munka nem szegény!

Igaz, hogy a maguk erkölcsös egyszerűségében, képzett és egészséges gondolkodásában nem vágytak orfeum és frivol színházi szórakozásokra s hasonló nivóju társaságokra, társalgásokra, mert azt az ő egészségben nevelt és tartott lelük nem látta szépnek és jónak, hanem az is igaz — s erre még ma is büszkék, — hogy becsülettel, tisztességgel és a két kezük munkájával mindig megtudták keresni a mindennapit s mint jóra való, becsületes és okos, józan hitvestársak — megértve és felfogva hitvesi kötelességüket — szívesen s örömmel dolgoztak családjukért. Értettek is minden munkához, ami az ő munkakörükbe vágott!

Hja! de ez ma már mind nem „modern”, ez ma a „parasztinak való”, ez uri lányokhoz „nem illik”!

Nem bizony, mert ma az az első, az a legképzettebb, legkedvesebb, legszeretreméltóbb és a jó Isten a megmondhatója még mi minden jó . . . , aki az urak előtt jól tud „pukkedlizni”, nyávgolni, affektálni, a fiatal embereket jól tudja „fogni”, szépen tud „klavirozni”, festeni, vadászni s no meg még aki mindezekhez sok regényt is olvasott s elég sikos a kis nyelvecskéje is, az ám a „herceg”, az okos, a mindenhez értő kis lányka!

Igaz, hogy az ilyen lánykáknak a konyha, a gazdaság, a háztartás, a varrás, stb. az „nem modern”. Akinek meg pláne egy kis hozománya is van, az meg nem is gondol már arra, hogy valaha még ilyenre is szüksége lehet ám!

Ja, de hát ez már mult, ez nem ranghoz illő! S az eredmény?!?

Sajnáltraméltó anyák — vagy dehogy sajnáltraméltók! — örüljete hát a modern nevelés-tek eredményének, mikor a gyermekeiteket — azokat a könnyű pelyheket a viharba — az életbe küldve bukni látjátok s keressétek akkor okát annak, miért oly nehéz az élet?

Sajnáltraméltó férjek s ti még sajnáltraméltóbb lányok, kik a rossz nevelés által ilyen sorsra jutottatok, titeket szánunk!

(Akinek nem meleg, az ne fuja a kását!)

Nem tudtok anyák a leányaitoknak jövőt biztosítani, nem tudjátok az életre nevelni?? Dehogyne! Csak tanítsátok meg őket élni tudni, tanítsátok az agrárpolitikára, vezessétek be őket a háztartás nagy tudományába, hogy a társadalomnak hasznos tagjává legyen és hogy hivatásának megfelelhessen! S ha ezt megtettétek, még mindig marad annyi időtök, hogy megtaníthassátok szépnek, jónak, szeretetreméltónak lenni, sőt még klavirozni és festeni is megtanulhatnak mellette!

Ezt a célt szolgálja a kassai és még sok más női gazdasági tanintézet, hol úgy az elméleti, mint a gyakorlati, gazdaságtani és szociológiai ismereteket két év alatt szépen és könnyen elvégezhetik a leányok, sőt — szinte lehetetlen!?! — mellette még a mi modern korunk kívánalmainak is megfelelnek, mert képzett, művelt s ami a fő — élet- és munkaképes tagjai lesznek a társadalomnak.

Akkor méltó utódai lesznek anyáiknak s bizony kevesebb lesz a nyomornak és a züllésnek kitétt leányok és anyák száma is!

Forrai István.

HIREK.

— **Oblath dr. kitüntetése.** Szép ünnepélyben lesz része Bonyhád közönségének vasárnap, 22-én délelőtt 11 órakor. Ekkor nyújtja ugyanis át Szentiványi Kálmán főszolgabíró Dr. Oblath Adolf orvosnak a király által neki adományozott Ferenc József-rend lovagkeresztjét. Az ünnepségen városunk egész lakossága részt fog venni.

— **Államsegély.** A bonyhádi orth. izr. iskolának évi 960 korona tandíjpotló államsegély utalványoztatott.

— **Perczel Dezső** v. b. t. t. vasárnap városunkba visszaérkezett.

— **Szabadságolás.** Molnár Kálmán főgimn. tanár megrongált egészségi állapotának helyreállítása végett félévi szabadságot kapott, mely időre Abbáziába utazik.

— **Esküvők.** Klein Miksa főpincér f. hó 24-én, déli 1 órakor vezeti oltárhoz a helybeli izr. templomban Perlberger Fridát. — Lunova János,

zombai községi jegyző, a mult szombaton vezette oltár elé a zombai róm. kath. templomban sógor-nőjét, Hoffner Fanni urnót.

— **Pótvásár.** Bonyhádon f. hó 30-án a kereskedelmi miniszterium rendelete folytán országos póttálatvásár tartatik.

— **Kirándulás.** A nagymányoki zárda növénydélkei f. hó 18-án tanulmányi kirándulást rendeztek Dombóvárra, a kézimunka-kiállítás megtekintésére. A tanulók 6 odavaló családnál voltak elhelyezve és minden szükségessell ellátva.

— **Tűz Börzsönyben.** Müller János bérlőnél f. hó 18-án tűz pusztított. Egy kazal lóheremag égett el. A kár jelentéktelen.

— **A miniszterelnök vármegyénk alispánjához.** A miniszterelnök igen szép felhívást intézett a szegénysorsu tüdőbetegek érdekében. A körrendelet felhívja vármegyénk alispánját, hogy a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesületnek „Csak egy virágszálát” jelige alatt ismeretes halottaknap gyűjtését támogassa. A körrendelet a többek között következőképen szó: — A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület hálával telt tapasztalta, hogy a mult évi „virágszál-gyűjtés” igen szép eredményét is elsősorban a hatóságok és hatósági közegek odaadó közreműködésének köszönhetette, épen azért azzal a kérelemmel fordult hozzám, hogy népmentő vállalkozásának sikere érdekében a szegénysorsu tüdőbetegek ügyét ezuttal is a törvényhatóságok támogatásába ajánljam. Minthogy nevezett egyesület a társadalom minden rétegét pusztító tüdővész ellen évek óta folytatott küzdelmével a legnemesebb célokat szolgálja, mely működésében az egyesületet az egész társadalomnak kötelessége a lehetőség szerint támogatni s minthogy a közigazgatási tisztviselőknél a nemes cél támogatása és a könyöradománygyűjtés irányítása terén kifejtendő önkéntes fáradozására részemről is nagy súlyt helyezek, ennél fogva felhívom a Cimet, hogy hatósága területén a nevezett egyesületet a legmesszebbmenő támogatásban részesítse és a közigazgatási hivatalok vezetőit ily irányban utasítsa. Az egyesület a közönség körében a tüdővész és az ellene való védekezésről szóló füzetes munkát fog szétosztani. Ennél fogva még arra is felhívja a miniszterelnök az alispánt, intézkedjék az iránt, hogy a hatósági közegek az egyesület gyűjtőiveinek körülhordozása alkalmával a tüdővédekezést és az ellene való védekezést ismertető füzetet a közönség közt osszák szét.

— **Vármegyénk alispánja** minden évben egész lelkével támogatta az egyesületet. Nincs kétségünk abban, hogy ez évben is alispánunk lelkes szózatára a járási főszolgabírák, községi jegyzők és előljáróságok megteszik a magukét a nemzet e szomorú és állandó csapásának enyhítésére.

— **Adományok.** Baumann János betegségben szynylódó embertársunk részére a következő adományokat kaptuk: „Bonyhád és Vidéke” szer-

kesztősége 2 K, Singer B. főfelügyelő Nagymányok 1 K, Váradi A. 1 K. Az adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

— **Helyreigazítás.** A mult heti számból a „szabadoktatás” bizottsági tagjai körül kimaradt Spitz Cecilia tanítónő neve, mit ezennel rektifikálunk.

— **A Bonyhádi Függetlenségi és 48-as Pártkör** igen jól sikerült szüreti mulatságot rendezett f. hó 8-án a Péter-féle vendéglőben. Felülfizettek: Betnár Béla 4-40 kor., Reder Henrik 1-60, Péter Jakab 1-40, Péter János 1-40, Reinwald István 1-20, Haidinger József 1, Papp László 1 kor., Banet Adolf 80 fill., Váradi Ádám, Gömör Mihály, Keserü Lajos, Vukálovics Antal, Haidinger Márton, Erményi József 80—80, Studer Ádám 70, Rózsa Lajos 60, Pokorni Márton 60, Studer Ádámné, Haág György, Herbeck Károly, Schmalcz Mihály, Bátor Ferencz, Márcz N. tanár, Faick György, Eiler Jakab, Schramek Alajos, Pétermann Jakab, Schnepf Ferencz, Herger József, Till Ádám mészáros, Péter Dániel, Horváth N. szemlész, Ritzel Tivadar, Ritzel Erzsike, Gottschalk Frigyes, Steigmann N., dr. Rákos Miksa, Czechemister Lajos, ifj. Fehérváry István, Fehérváry Gábor, id. Fehérváry István, Rottár Béla, Hanstein János, Péter Ádám, Haág József, Wikkert Lajos tanító, ifj. Schön Vilmos, Pétermann János, Léhn Henrik, Kaiser János 40—40, Loós János, Rack Józsel, Hesz Henrik, Wichmann N., Krum István 20—20 és Beszler Lajos 10 fillér. A felülfizetésért köszönetet mond a rendezőség.

x **A bonyhádi Telepen** minden szombaton disznó-ölés. Mindig elsőrendű sertéshus és toltelék kapható, saját termésű borral fűszerezve.

x **Hol vásároljunk** fűszert, csemeget, déligyümölcs sonkát, hideg felvágott, sajt stb. e szakmába vágó árukat? Csakis Klárics J. utóda **Rózsa Lajos** kereskedésében **bonyhádon, főtér, a templom átellenében Goldfinger-ház mellett**, ahol minden vevő becsületesen, pontosan, a legolcsóbb árak mellett lesz kiszolgálva. Ézelőtt a község házában volt az üzletem, kérem tehát a környék és községbeli t. vevőimet, hogy a küldönceiknek sziveskedjék megmondani az új címemet, vagy pedig a rendelmény borítékjára írják reá, már csak azért is, hogy a rendelményt biztossan én szolgáljam ki. Egy jó házból való fiut tanoncnak felvennék.

397 1911. vhtó. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bonyhádi kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. 307/3 számú végzése következtében hivatalból képviselt dr. Rákos Miksa javára 55 korona 54 fill. s jár. erejéig 1911. évi szeptember hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 2340 korona becsült követ-

kező ingóságok, u. m.: lovak, kocsik, butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyönki kir. járásbíróóság 1911-ik évi V. 2422 számú végzése folytán 55 korona 54 fillér tőkekövetelés, ennek 1911. évi május hó 23. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 31 kor. 94 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Gyönkön végrehajtás szenvedett lakásán leendő megtartására 1911. évi október hó 23-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Gyönk 1911. évi október 8. napján.

Tritsch, kir. bir. végrehajtó.

Uszkar kölyök-kutya, gyönyörű példány, tiszta fehér him, megegyezés szerint 40—50 koronáért eladó s bármikor elvihető. Cim: **Mesterházy Árpád** gyógyszerész Püspök-Nádasd.

1-3

Óvjuk egészségünket fertőzésektől!

és ezért csak a bakteriummentes
:—: és kiváló jó :—:

pécsi Tettyey kristály-tiszta üdítő és borvizet

igyuk, mely nemcsak a **legkellemesebb izü,** hanem a **legolcsóbb** szénsavas asztali víz.

**Kapható minden fűszerüzletben
... és vendéglőben! ...**

3-52

Mindenszentekre

gyönyörű választék

=== **sir-koszorukban,** ===

halotti lámpák, viaszgyertyák, valódi Hoffmann-gyertyák stb. Továbbá bekövetkezhető halál
: : : : : esetére valódi : : : : :

Beschorner-féle érckoporsók,

Beschorner védjeggyel ellátva. Fakoporsók csakis jó, száraz fából. Tölgyfakoporsók, szépen kidolgozva, melyek az érckoporsóktól alig megkülönböztethetők.

3-4

Legjutányosabban kaphatók az első bejegyzett bonyhádi temetkezési vállalatnál: „**Hoffer**“. Sürgőncim: **Hoffer, Bonyhád.**

